اخبار کوتاه

مالکان برای تخلیه خانه شکایت کنند هم به جایی نمی‌رسند!

رئیس اتحادیه املاک کرج گفت: طبق مصوبه امسال موجران می‌توانند ۲۰ درصد به کرایه قبلی خود اضافه کنند و مستاجران می‌توانند زیر بار بیش از این مبلغ نروند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، محمد قمی اظهار کرد: طبق دستورالعمل ستاد ملی کرونا، مستاجرین می‌توانند امسال را هم مثل سال گذشته در واحدی که اجاره کرده‌اند بمانند و هیچ مالکی حق ندارد از آنها بخواهد خانه را تخلیه کنند.

وی ادامه داد: البته صرفاً اگر ثابت شود که مالک خانه را به فروش رسانده و یا خودش می‌خواهد در واحدی که الان مستاجر در آن ساکن است، سکونت کند، مستاجر باید خانه را تخلیه کند.

این مسئول با اشاره به میزان افزایش کرایه‌ها در سال جاری گفت: طبق مصوبه امسال موجران می‌توانند ۲۰ درصد به کرایه قبلی خود اضافه کنند و مستاجران می‌توانند زیر بار بیش از این مبلغ نروند.

قمی توضیح داد: اگر مالکی به خاطر اینکه می‌خواهد خانه خود را با قیمت بیشتری اجاره دهد، از مستاجر شکایت کند، هیچ مرجع قضایی رأی به نفع وی صادر نمی‌کند و حکم تخلیه نمی‌دهد.

رئیس اتحادیه املاک کرج با اشاره به اینکه شیوع کرونا و بسته بودن واحدهای مشاور املاک، آن هم در فصل جابه جایی مشکلاتی را برای مستاجران به وجود آورده، افزود: برای حل این مشکل درخواست داده‌ایم که مشاورین املاک هم مثل برخی صنوف، وارد رسته ۱ شوند.

ورشکستی ۲۰۰ موبایل فروشی در کرج

رئیس اتحادیه تجهیزات مخابراتی کرج با بیان اینکه قیمت موبایل در یک ماه اخیر بین ۱۰ تا ۱۵ درصد کاهش داشته است، گفت: اگر تصمیم مجلس برای افزایش تعرفه واردات نبود قیمت‌ها بیشتر از این هم افت می‌کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، محمدمهدی غفوریان در خصوص وضعیت بازار تلفن همراه گفت: طی یک ماه اخیر قیمت موبایل بین ۱۰ تا ۱۵ درصد کاهش داشته و بازار تقریبا به یک ثبات مناسب رسیده و همچنین کالا نیز به اندازه کافی است و مشکل خاصی در این خصوص وجود ندارد.

غفوریان با بیان اینکه در حال حاضر قیمت در گوشی‌های بالای شش میلیون تومان روزانه بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار تومان نوسان دارد، افزود: عوامل مختلفی در قیمت گوشی اثر دارد که یکی از مهمترین این عوامل قیمت دلار است که در این مدت روند نزولی داشته و همین باعث کاهش قیمت‌ها شده است. البته تصمیم مجلس برای افزایش ۱۲ درصدی تعرفه واردات موبایل به کشور تا حدودی جلوی کاهش قیمت بیشتر را گرفت و اگر چنین تصمیمی گرفته نشده بود ما شاهد کاهش بیشتر قیمت‌ها در بازار موبایل بودیم.

مدیر عامل اتحادیه سواری کرایه اعلام کرد
پرداخت نشدن مابه‌التفاوت بنزین رانندگان بین‌شهری

مدیر عامل اتحادیه تعاونی سواری کرایه‌های کشور با اشاره به عدم تخصیص مابه التفاوت نرخ بنزین سهمیه‌ای و آزاد برای رانندگان سواری‌های کرایه بین‌شهری در دو ماه گذشته، گفت: بهترین راهکار برای حل این مشکل رانندگان این وسایل حمل و نقل عمومی افزایش سهمیه بنزین به ۷۵۰ لیتر در ماه است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، رحمت حاج محمدعلی اظهار کرد: در حال حاضر ۳۰ هزار دستگاه سواری کرایه در محورهای مواصلاتی کشور هستند که از این تعداد بیش از ۱۲ هزار خودرو فعالیت بیشتری داشته و پرکارتر از رانندگان دیگر هستند.

وی با اشاره به اختصاص سهمیه ۴۰۰ لیتری بنزین برای رانندگان بین‌شهری با قیمت ۱۵۰۰ تومان، افزود: از همان ابتدا قرار بود به ازای کاکرد بیشتر رانندگان مازاد بر مصرف این ۴۰۰ لیتر سهمیه‌ای، مابه‌التفاوت آن به حساب رانندگان واریز شود. بدین صورت که در پایان هر ماه اتحادیه سواری کرایه لیست رانندگان بین شهری را که بیشتر از ۴۰۰ لیتر بنزین مصرف کردند را به سازمان راهداری ارسال کرده و نهایتا این لیست با تایید وزارت کشور به شرکت نفت ارسال می‌شود تا مابه‌التفاوت بنزینی که رانندگان مصرف کرده‌اند به حسابشان واریز شود.

مدیر عامل اتحادیه تعاونی سواری کرایه‌های کشور با بیان این نامه رانندگان با وجود گذشت دو ماه هنوز به تایید و امضای مسئول مربوطه در وزارت کشور نرسیده است. ادامه داد: در حال حاضر با وجود مشقت‌ها و سختی‌هایی که رانندگان متحمل می‌شوند، طی دو ماه گذشته یعنی اسفند ماه سال گذشته و فروردین ماه این مابه‌التفاوتی به حساب رانندگان واریز نشده است در حالی که قرار بود تا پنجم هر ماه این اتفاق بیافتد.

حاج محمدعلی گفت: با توجه به این مشکلات ضمن درخواست پرداخت این مبلغ در اسرع وقت، پیشنهاد دادیم که سهمیه بنزین رانندگان بین شهری به ویژه آن‌هایی که پر کار هستند تا ۷۵۰ لیتر افزایش یابد و دیگر مابه‌التفاوتی هم پرداخت نکنند.

بورس

برنامه جدید سازمان بورس برای رونق بازار

رئیس سازمان بورس تقویت تقاضا را یکی از راهکارهای سازمان بورس برای ساماندهی بازار سرمایه عنوان کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از صدا و سیما، محمدعلی دهقان دهنوی پس از پایان نشست فوق‌العاده کمیسیون اقتصادی مجلس که امروز به منظور بررسی مشکلات و مسائل بازار سرمایه و بورس تشکیل شده بود، ضمن تشکر از کمیسیون اقتصادی مجلس و قوه مقننه که همواره حامی بازار سرمایه و پشتیبان مردم هستند، گفت: علاوه بر جلسه امروز در مجلس، نشست‌هایی نیز در ستاد اقتصادی دولت با موضوع ساماندهی بازار سرمایه برگزار شده است.

وی افزود: جایگاه بازار سرمایه در اقتصاد کشور بر همه روشن است و از آنجا که این بازار کانال تأمین مالی برای تولید، اشتغال و سرمایه گذاری است، باید از آن حمایت شود.

دهقان دهنوی با بیان اینکه اصلاح‌ورایم با پیشنهادات مطرح شده در نشست امروز و راهکارهای سازمان بورس بتوان وضعیت بازار را ساماندهی کرد، اضافه کرد: بخشی از این پیشنهادات در دولت تصویب شده و بخشی از آن قرار است در شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا بررسی و در خصوص آن‌ها تصمیم گیری شود تا بتوان با تدوین بسته سیاستی مناسب، پیام حمایت از بازار سرمایه را به سهامداران منتقل کرد.

رئیس سازمان بورس، تقویت تقاضا در بازار سرمایه را یکی از راهکارهای بهبود شرایط دانست و ادامه داد: در ماه‌های گذشته تقاضا تضعیف شده که می‌توان با استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه، طرف تقاضا را در بازار تقویت کرد.

وی در تشریح این راهکار گفت: شرکت‌های سرمایه گذاری و هلدینگ‌های بزرگ بر اساس تحلیل‌های به دست آمده تمایل به سرمایه گذاری در سهام‌های ارزشمند دارند، اما امکان تأمین مالی برای آن‌ها وجود ندارد که ما این مسیر را تسهیل کرده و قرار است که این شرکت‌ها اوراق بدهی منتشر و یا جمع آوری سرمایه به دست آمده، سهام خریداری کنند. با تحقق این امر طرف تقاضا تقویت می‌شود.

دهقان دهنوی تصریح کرد: علاوه بر روش فوق، برنامه‌های متنوعی برای ارائه اطلاعات ارزشمند درباره شرکت‌ها به سهامداران داریم تا این افراد بتوانند بر اساس تحلیل درست درباره سهام خود تصمیم‌گیری کنند.

وی با بیان اینکه توسعه روش‌های سرمایه گذاری غیرمستقیم در بازار سرمایه، یکی دیگر از روش‌های پیش بینی شده است، اظهار کرد: امیدواریم با بررسی پیشنهادات در دولت و شورای عالی هماهنگی اقتصادی و حمایت و کمک مجلس، بتوانیم در زمینه بهبود شرایط گام برداریم.

نجفیان مطرح کرد:
خشکسالی علت کاهش آب ورودی سدهای البرز

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای استان البرز با هشدار در خصوص مخاطرات خشکسالی و ضرورت رعایت الگوهای مصرف در ۲ بخش شرب و کشاورزی اعلام کرد که ورودی آب سدهای استان کاهش یافته است.

به گزارش پیام آشنا داود نجفیان گفت: کاهش بارش ها در سال زراعی جاری سبب پایین آمدن میزان آب ورودی سدهای امیر کبیر کرج و طالقان شده است.

وی ادامه داد: طبق بررسی ها میزان ورودی آب سدامیر کبیر کرج طی چند روز اخیر به ۲۸ مترمکعب در ثانیه رسیده اما در مدت مشابه سال قبل ۳۸ مترمکعب در ثانیه بود یعنی ۱۰ متر مکعب نسبت به پارسال کاهش ورودی داریم.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای استان البرز گفت: ورودی آب سد طالقان استان البرز اکنون ۴۰ متر مکعب در ثانیه است در حالیکه پارسال در این مدت ۴۳ متر مکعب در ثانیه بود.

وی ادامه داد: پارسال در ماه های فروردین و اردیبهشت میزان جریان آب رودخانه کردان شهرستان ساوجبلاغ ۱۳ مترمکعب در ثانیه بود اما اکنون به ۱۸ مترمکعب در ثانیه کاهش یافته و میزان جریان آب در پائین دست رودخانه کرج در محدوده بلیقان به صفر نزدیک شده است که این وضعیت زنگ خطری برای تغذیه آبخوان های استان به شمار می رود.

نجفیان با بیان اینکه میزان بارندگی های سال زراعی جاری استان البرز ۳۴ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش نشان می دهد، افزود: از ابتدای مهر ماه سال گذشته (آغاز سال آبی) تاکنون ۳۱۴ میلی متر بارندگی در البرز ثبت شده که پارسال طی این مدت ۳۷۳ میلی متر بود.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای استان البرز گفت: امسال با توجه به پیش بینی افزایش دما ، اگر مردم و بخش کشاورزی در مصرف آب همراهی نکنند در ۲ بخش آب و برق دچار مشکل خواهیم شد و ضرورت دارد تا کشاورزی از الگوهای مصرف برای کشت و آبیاری مزارع تبعیت کند و مصرف کنندگان آب شرب نیز به صرفه جویی بیشتر روی بیاورند.

وی گفت: کاهش میزان ورودی آب سدها نیز در کاهش خروجی آنها تاثیر دارد که این سبب می شود تا کشور و استان البرز در زمینه تولید برق آبی با مشکل مواجه شود.

نجفیان ادامه داد: آنچه در این روزها باید به آن توجه مضاعف شود این است که باید همگان به الگوهای مصرف آب و برق توجه کنیم تا از برهه خشکسالی به خوبی بگذریم.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای استان البرز در عین حال به اقدامات پیشگیرانه برای کاهش آثار کم بارشی در استان اشاره کرد و گفت: با توجه به پیش بینی ها، امسال آبگیری سد های کرج و طالقان زودتر از موعد مقرر انجام شد اما کاهش میزان ذخیره برقی در بالادست این سدها در واقع تاثیر منفی خود را خواهد گذاشت.

وی گفت: اکنون از ظرفیت ۱۸۰ میلیون متر مکعبی سد کرج ، ۱۶۴ میلیون متر مکعب آن آب ذخیره شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۰ درصد بیشتر است.

نجفیان با اشاره به ظرفیت ۴۳۰ میلیون مترمکعبی سد طالقان گفت: اکنون ۳۲۱ میلیون متر مکعب آب ذخیره شده در این سد داریم که البته ۱۰ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش نشان می دهد.

وی اظهارداشت : در واقع ۹۹ میلیون مترمکعب ظرفیت سد طالقان خالی از آب است که کاهش بارش ها و افزایش دما سبب شده تا امسال محدودیت آبی در سطح استان البرز داشته باشیم.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای استان البرز با بیان اینکه اکنون ۸۰ درصد مصارف آب کشاورزی ، شرب و صنعتی استان البرز از سفره های آب زیر زمینی است ، گفت : به علت کاهش بارش ها در سال زراعی جاری ، برداشت آب از اسفند ماه سال گذشته در چاه های کشاورزی استان آغاز شده که زنگ خطری برای آبخوان ها به شمار می رود.

وی یادآور شد که بارش های مناسب در ماه های اسفند ، فروردین و اردیبهشت موجب می شود تا بهره برداری از چاه های آب کشاورزی به تاخیر بیافتد. اما در سال زراعی جاری این وضعیت در استان البرز وبسیاری مناطق کشور تغییر کرده است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای استان البرز با اشاره به بالا بودن سرانه مصرف آب وبرق در کشور البرز بار دیگر تاکید کرد که مردم در مصرف آب و انرژی در ماه های آینده بیش از پیش صرفه جویی کنند چرا که فشار زیادی روی سفره های زیر زمینی استان شاهد هستیم.

سرپرست شرکت توزیع برق:
۸۵ درصد شبکه توزیع برق البرز ضد سرقت و ایمن شد

سرپرست شرکت توزیع برق استان البرز اعلام کرد که ۸۵ درصد شبکه توزیع برق برای پیشگیری از سرقت ها و حوادث دیگر به کابل خودنگهدار مجهز شده است.

به گزارش پیام آشنا، رامین فرج طول شبکه توزیع برق استان البرز را هشتاد هزار کیلومتر اعلام کرد و گفت : تلاش ها بر تجهیز تمام شبکه ها به کابل های خود نگهدار معطوف شده است.

وی ادامه داد: اکنون ۱۷ هزار پست برق در استان البرز وجود دارد که طرح ایمن سازی و حفاظت در آنها در مقابل حوادثی مانند سرقت ها در دستور کار قرار گرفته و بخش زیادی از آنها با کابل های خودنگهدار و آلومینیومی ایمن سازی شده است.

سرپرست شرکت توزیع برق استان البرز گفت : از سه سال پیش تاکنون در جریان نوسازی و توسعه پست های برق ، کابل های خودنگهدار ، جایگزین سیم های مسی شده که البته تکمیل این پروژه به اعتبار فراوان و زمان هشت ساله نیاز دارد.

فرج با بیان اینکه سرقت کابل های برق تاکنون خسارات فراوانی به شرکت توزیع برق استان البرز وارد کرده است، گفت: به همین دلیل تلاش ها بر ایمن سازی شبکه های توزیع برق با استفاده از کابل های خود نگهدار معطوف شده است.

سرپرست شرکت توزیع برق البرز گفت : سرقت کابل های مسی برق سبب می شود تا برای جایگزینی آنها اعتبار فراوانی به مصرف برسد ضمن آنکه اختلال در توزیع شبکه برق به نوبه خود خسارت دیگری برای فروش انرژی به مشترکان است.

وی با قدردانی از همکاری خوب نیروی انتظامی با شرکت توزیع استان در محافظت از شبکه های برق گفت : افزایش این همکاری در پیشگیری از خسارات تاثیر گذار خواهد بود.

فرج افزود: حفاظت کامل از شبکه ها و پست های برق دارای هزینه فراوانی بوده که از توان شرکت توانیر خارج است و باید با همراهی بیشتر مردم و نیروی انتظامی این سرمایه های ملی و عمومی محافظت شود.

چرا کسی زیر بار مشکلات تنظیم بازار نمی‌رود؟!

در شرایطی که هزاران تن میوه در انبارها فاسد شده، هیچ کس مسئولیت آن را به گردن نمی‌گیرد. این در حالی است که دو وزارتخانه جهاد کشاورزی و صمت (صنعت، معدن و تجارت) در تنظیم بازار از جمله بازار شب عید دخالت دارند. اما وضعیت فعلی بیشتر حاکی از سوء مدیریت است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، اخیرا رئیس اتحادیه بار فروشان گفته هزاران تن پرتقال و سیب در انبارها فاسد شده است؛ موضوعی که دوباره به چالشی برای وزارت صمت و وزارت جهاد کشاورزی شده است. این بار اما نه خود وزارتخانه‌ها بلکه تشکل‌های زیرمجموعه آن‌ها اظهار نظر کردند و در حالی که رئیس نظام صنفی کشاورزی معتقد است همه مسئولیت‌های بعد از تولید یعنی عرضه و فروش و ـ یا وزارت صمت است اما رئیس اتاق اصناف می‌گوید دیوی مقداری میوه در انبارها و سردخانه‌ها ربطی به وزارت صمت و تنظیم بازار میوه شب عید ندارد و مقصر این اتفاق خریداران هستند که میوه را در انبارها و سردخانه‌ها دیو کردند و حاضر نبودند در زمانی که تقاضا در بازار وجود داشت میوه را با قیمت مناسب و پایین عرضه کنند.

اما این اولین بار نیست که تداخل وظایف دو وزارتخانه باعث شده هیچ کدام تقصیر مشکلات بازار را به گردن نگیرند. جدیدترین و مهم‌ترین نمونه این وضعیت بازار پرتلاطم مرغ بود. سال گذشته قیمت مصوب مرغ در ستاد تنظیم بازار دو بار افزایش یافت و در نهایت قیمت مصوب آن ۲۰ هزار و ۴۰۰ تومان شد اما در استفده قیمت هر کیلو گوشت مرغ به بیش از ۴۰ هزار تومان هم رسید. در نهایت با وجود اینکه دبیر ستاد تنظیم بازار اعلام کرده بود قیمت مصوب مرغ تا پایان ماه رمضان تغییر نمی‌کند، ۱۲ فروردین ماه قرارگاه ساماندهی مرغ با متولی گری وزارت کشاورزی در اولین جلسه کاری خود نرخ مصوب مرغ را ۴۵۰۰ تومان افزایش داد. بر این اساس حداکثر قیمت مصوب مرغ گرم برای مصرف کننده کیلویی ۲۴ هزار و ۹۰۰ تومان تعیین شد.

مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) علت گرانی مرغ را کمبود عرضه عنوان می‌کردند که مسئولیت آن متوجه وزارت جهاد کشاورزی است. در طرف دیگر ماجرا اما وزارت جهاد کشاورزی می‌گفت نهاده‌ها را در سامانه بازارگاه توزیع کرده و گران‌فروشی در سطح بازار اتفاق می‌افتد که مسئولیتش با وزارت صمت است. در این میان مرغداران می‌گویند قیمت تمام شده برای آن‌ها بیش از نرخ مصوب است و همچنین از انحراف شدید در توزیع مرغ خبر می‌دادند. البته اخباری هم از حضور دلالان منتشر می‌شد که با خوراک برندگان را گران می‌کنند یا در میدان بهمن تهران بخشی از مرغ را به بازار آزاد می‌برند.

چه کسی مسئول تولید و تنظیم بازار کالاهای اساسی است؟

اما اینکه چرا این دو وزارتخانه همواره یکدیگر را مقصر وضعیت بازار می‌دانند احتمالا به یک قانون قدیمی بر می‌گردد. بر اساس قانون انتزاع یا همان قانون تمرکز وظایف بازرگانی بخش کشاورزی، دولت مکلف شده که همه وظایف مربوط به تأمین تا واردات و تنظیم بازار محصولات کشاورزی و مواد غذایی با یک مرحله تبدیل را از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی واگذار کند. با روی کار آمدن دولت یازدهم، اجرای قوانین بلاتکلیف از جمله قانون انتزاع در دستور کار قرار گرفت.

اما در نهایت مرداد سال ۱۳۹۸ با ابلاغ معاون اول رئیس جمهور، این قانون لغو شد و رسما بخشی از وظایف بازرگانی بخش کشاورزی به وزارت صمت انتقال یافت و میان دو وزارتخانه تقسیم کار صورت گرفت که به نظر می‌رسد خبر احتمال شکل گیری معاونت بازرگانی در نهاد ریاست جمهوری یا تشکیل وزارت بازرگانی در این تصمیم تأثیر داشته است. بر این اساس شرکت بازرگانی دولتی به وزارت صمت رفت و این شرکت مکلف شد که به خرید تضمینی محصولات کشاورزی شامل گندم، دانه‌های روغنی، برنج و خرید توافقی شکر مطابق مصوبات شورای اقتصاد و دستورالعمل‌های مربوط اقدام کند. اما شرکت پشتیبانی امور دام در وزارت جهاد کشاورزی ماند و مکلف شد در اجرای سیاست‌ها و مصوبات کارگروه تنظیم بازار، همکاری و هماهنگی لازم را انجام دهد. بنابراین مسئولیت ذخایر راهبردی کالاهای نهایی شامل گندم، برنج، روغن، شکر، گوشت قرمز و گوشت مرغ و همچنین تنظیم بازار این کالاها به وزارت صمت منتقل شد و نهاده‌های دامی شامل ذرت، انواع کنجاله و جو بر عهده وزارت جهاد کشاورزی قرار گرفت.

اما آبان ماه سال ۱۳۹۹ دوباره تغییراتی در این زمینه ایجاد شد و با مصوبه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، مقرر شد مسئولیت تنظیم بازار کلیه کالاهای اساسی و ضروری از جمله محصولات کشاورزی و دامی در مرحله توزیع و خرده فروشی همچنان بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت باشد. اما مسئولیت تولید، عرضه و تنظیم بازار مرغ و تخم مرغ تا مرحله عمده فروشی به قیمت مصوب به وزارت جهاد کشاورزی محول شد.

بنابراین مجموع این شرایط و تقسیم وظایف تنظیم بازار بین این دو وزارتخانه باعث شده که وزارت صمت و وزارت جهاد کشاورزی همواره تقصیر مشکلات بازار را به گردن یکدیگر به گردن دلالان بیندازند و هیچ وقت هم به این سوال پاسخ ندهند که چرا راه حلی برای گرفتن بازار از دست دلالان ندارند.

یادداشت

چشم‌انداز بازارها در ۱۴۰۰
(بخش آخر)

رمزارزها (crypto-currency) هم به دلیل ماهیت نامشخص قانونی و هم به دلیل پیچیدگی مسبب و ریسک بسیار بالا، برای عامه سهامداران سرمایه گذاری بدیل نیست. دارایی پیچیده‌ای است و احتمالا چون در آن بازار مثل بازار فاکس باید با دنیا رقابت کرد، معدودی از آن بازار با موفقیت بیرون خواهند آمد یک علت کمی می‌شویم عدم قابل ملاحظه‌ای از سهامداران گذشته، به عرضه ریسک بالا و غیررسمی بودن معاملات، وارد بازار رمزارزها شدند، شاید علاوت به کسب سود بالا از جنس سود سال‌های ۹۸ و ۹۹ باشد. تعداد کسانی که به مجرد کسب سودهای مداوم بسیار بالا معتاد شدند، نباید کم باشد. آن با سودهای بالای کسب‌شده در بازار سهام امروز پهنه ریسک (exposure) بالای معاملات رمزارز را پذیرا شدند. موضوعی که ریشه‌های آن را فقط در چارچوب اقتصاد رفتاری می‌توان تحلیل کرد و توضیح داد.

پس، دوباره سپرده و اوراق شکل دیگری از آن معنی اوراق بدهی برای عمده سرمایه‌گذاران به بدیل سرمایه‌گذاری بازار تبدیل شده است.

در سال ۱۴۰۰، چون کشش‌پذیری قیمتی عرضه اغلب کالاها بسیار پایین و در مواردی نزدیک به صفر است با افزایش قیمت کالاها عرضه آنها افزایش نخواهد یافت و این فرآیند به نوبه خود موجب تغییر ماهیت کالاهای باثبات به کالاهای سرمایه‌ای می‌شود. آیا کالاهای با دوام جدیدی وارد خواهد شد که توسط نقدینگی راجذب کند؟ به نظر نمی‌رسد. اتومبیل و سایر کالاهای بادوام هم در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ افزایش قیمت جدی داشتند و امکان جذب منابع جدید، با هدف سرمایه‌گذاری ندارند.

نقش مدیریت بازار

در این شرایط، مدیریت بازار چه رفتاری باید داشته باشد؟ سازمان بورس و اوراق بهادار به مثابه مدیر بازار چه باید بکند؟ می‌توان صدها عنوان موضوعی را برشمرد که اقدام مدیر بازار را می‌طلبد. البته باید اولویت‌بندی کرد و از مهم‌ترین‌ها شروع کرد؛ باید تدبیر کرد از هر گوشه بازار می‌شود ایراد گرفت و در هر گوشه‌ای می‌شود اصلاحات انجام داد. مثلا به ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های معاملات الگوریتمی، می‌شود اشاره کرد و فضای بازاری برای این معاملات درخواست کرد به پایین‌بودن میزان سهام شناور می‌شود اشاره کرد و از مشکلات بازار گرمای بی‌توان صحبت کرد.

اولویت‌های اصلاح بازار

اولویت اول بسط سرمایه‌گذاری غیرمستقیم است. در چنین شرایطی، مدیر بازار باید به طور گسترده‌ای مدیریت غیرمستقیم را برای سازماندهی انبوه سرمایه‌گذاران عام و ناآگاه در بازار توصیه و الزامات آن را فراهم کند.

اگر موسسات مدیریت دارایی کافی داشته باشیم و مدیران صندوق‌ها و سبدها با دانش عمل کنند، نه اینکه خود به دنبال عامه مردم رفته‌اند، در آن صورت سرمایه‌گذاری غیرمستقیم مردم با کارایی صورت می‌گیرد و مشکلات کمتر می‌شود. افزایش قابل ملاحظه تعداد و حجم فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری و سبدگردان‌ها برای اجتناب از درگیری مستقیم مردم عادی در بازار سهام ضرورت اول بازار است.

اولویت دوم، اصلاح دامنه نوسان است. فارغ از نقش دامنه نوسان در گذشته در شرایط بازار سرمایه گسترش یافته امروز، اعمال دامنه نوسان کمتر لازم است؛ این محدودیت باعث مشکلات زیادی شده است و باید به‌تدریج حذف شود. کار را با شرکت‌هایی که درصد سهام شناور بیشتر دارند و شرکت‌های متعبر هستند، باید شروع کرد و به‌تدریج کل محدودیت‌ها را حذف کرد. مثلا طی دو سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ باید پای حذف کامل محدودیت‌های دامنه نوسان برویم. البته این کار باید به‌تدریج انجام شود و با توجه به نتایجی که می‌گیریم پیش برویم. همین نکته را در مورد حجم مبنا نمی‌توان گفت. برعکس، حجم مبنا شاید در مواردی باید تقویت هم بشود. اگر ابزاری در اختیار داریم که نواخت سفته‌بازی را کم کند، باید از آن استفاده استفاده کنیم.

اما ظاهرا اولویت قوی، بازار کمک به آن دسته سهامداران تازه‌وارد به بازار است که زیان کرده و زندگی آنان با مشکل روبه‌رو شده است. روشن است که چنین حمایت‌هایی نباید فلغای و عمومی باشد. طبه‌ماهی توان در سقف معینی به آنان کمک کرد. مثلا آن دسته از سهامداران که گردش سالانه معاملاتشان زیر ۱۰۰ میلیون تومان بوده، می‌توانند مشمول این حمایت‌ها باشند. در نهاد مالی در هر نسخت هم می‌توانند راه‌های حمایت خود را پیدا کنند. مثلا نهادهای مالی مجموعه تامین اجتماعی می‌توانند در سقف معینی (مثلا ۳۰ میلیون تومان) برای سهام مرتبط با شرکت‌های خود اوراق تبعی منتشر کرده و در اختیار سهامداران تازه‌وارد زیان‌دیده قرار دهند. اگر هم آن سهامداران به نقدینگی نیاز داشته باشند، بانک رفاه در آن مجموعه می‌تواند به پشتوانه این اوراق تبعی، به آن افراد وام بدهد. بانک‌ها برای سهام شرکت‌های مربوط به خود می‌توانند اختیار تبدیل به سپرده بانکی منتشر کنند و دوباره روی این اختیار به سهامدار نیازمند وام بدهند.

مسوولیت نهادهای مالی

اگر مردم دیواره به بازار اعتماد کنند، نهادهای مالی باید طرف اعتماد آنان باشند و نگذارند که بازار از مسیر خود واقعا و روند تاریخی خود منحرف شود. منافع بلندمدت نهادهای مالی حمایت از سرمایه‌گذاران خرد است که به امید سودی در حد تورم به بازار سرمایه آمده‌اند.

خیزش ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ در بازار سرمایه به هر دلیل که اتفاق افتاد، حتی اگر آن دلایل ناشی از ضعف سیاست‌گذاری‌ها، تحریم‌ها و سوءمدیریت‌ها در اقتصاد ایران بوده، به شکوه بازار سرمایه انجامید و نهادهای مالی موظف بودند استقبال گسترده مردم را پاس دارند و آن حضور پررنگ را پایدار کنند. به رغم مشکلات مختلفی که لابه‌های سیاست‌گذاری برای بازار سرمایه آفریدند، نهادهای مالی بازار نمی‌توانند خود را کنار بکشند و به عدم‌ایفای نقش موثر خود در کنترل بازار اعتراف نکنند. آنها هم دچار احساسات و سوءسهای بازار سرمایه شدند؛ آنها نیز همرنگ جماعت شدند و به‌جای اینکه در جهت حفظ منافع بلندمدت خود از پایداری بازار حمایت کنند، در بی نظمی‌های آن نقش بازی کردند.

برای نهادهای مالی فعال در بازار سرمایه، حفظ بازار غیر از تامین سود بلندمدت اهمیت فکری، اخلاقی و ملی هم دارد. اگر به آثاری می‌اندیشیم، یعنی به بازار رقابتی، به تجارت آزاد و به مالکیت خصوصی باور داریم، ناچاریم به بازار سرمایه رقابتی و سالم بیندیشیم. آنچه در بخشی از سال‌های ۹۸ و ۹۹ بر بازار سرمایه گذشت، نشانی از بازار رقابتی نبود؛ نشانه‌ای از اهمال بود؛ نشانه‌ای از اعتقاد سرسختانه نهادهای مالی به حمایت از سهامداران ناآگاه و بخش واقعی اقتصاد ایران نبود.

نهادهای مالی ایران باید براساس استعدادهای بازار سرمایه، جویای اعتبار برای خود باشند. باید خود را تگهبان معیارهای فرهنگ کارآیی در بازار سرمایه بدانند. اتفاقاتی که در آن ماه‌های در عین حال پرشور در بازار سرمایه رخ داد، باید بار عظاب وجدانی را بر دوش مدیران نهادهای مالی گذاشته باشد. در تاریخ تحول بازارهای سرمایه، همواره منزلت را برای نهادهای مالی قائل شده‌اند. مدیران نهادهای مالی باید فکرگیرهای پایداری در درون خود برای نهاد مالی نباید نداشته‌اند. اگر با هدف آنها برای توسعه کشور و تلاش توده‌مردم برای مقابله با تورم باشد، انتخاب هر تصمیم درست طبه‌ماها خسران کوتاه‌مدتی همراه است اما با برآمدنی نمی‌توانستیم بخشی از خسران کوتاه‌مدت نهادهای مالی در ماه‌های هیجانی نیمه دوم ۹۸ و نیمه اول ۹۹ را با سود معتدل‌تر بلندمدت سال‌های بعد (که درهم‌نشکستن زندگی و منافع سهامداران ناآگاه را برای هیچ نقص اخلاقی دربرداشت) تاخت بزنیم.

نهادهای مالی برای پایداری و آرامش بازارها باید اولویت قائل شوند. زیرا بدون حداقلی از نظم بازار، انتخاب درستی در کار نخواهد بود. سود را باید به نفع بلندمدت بازار تا حدی قربانی کرد؛ همه خیرهای بزرگ در کنار هم جمع نمی‌شوند. مدیران این نهادها محکوم به انتخاب هستند و هر انتخابی طبعا ممکن است زیان‌هایی داشته باشد. زیان کردن عامه مردم بیش از همه خیر از نزدیک‌بودن زیان خود نهادهای مالی می‌دهد. سود مردم و سود نهادهای مالی پیوندی شریف با هم دارند. زیرا که اخلاقی نهادهای مالی در بازار سرمایه نباید متعارض با منافع بازیگران کوچک در این بازار باشد. وجود بازار به ملازمات اخلاقی آن وابسته است؛ این ملازمات جوهره راستین نگرش درست به بازار سرمایه است. زندگی بازار در زیستن درست آن شکل می‌گیرد.

مدیران نهادهای مالی چاره‌ای ندارند که مشغلات بازار را با روی‌خوش تحمل کنند. هرچند ممکن است آن مشکلات آنقدر دشوار شده باشند که ضمن تحمل، دیگر حفظ روی خوش محال باشد. نهادهای مالی در هنگامه وحشتی گسترده در بازارهای مالی، باید نقشی به قاعده آرامش‌بخش در بازار ایفا کنند.

دکتر حسین عبده تبریزی
Alborz.payam@gmail.com